

27.11x30.85	31	עמוד 6	ידיעות אחרונות - 24 שעות	12/03/2013	36108682-4
אוניברסיטת בר איל - 80039					

נעם ברקן | עמ' 6

אסירה

אחרי שש שנים בכלא סרבן הגט
שי כהן ניצל רשלנות של השב"ס
וברח דרך חלון. כאילו שלא
הספיקו לאשתו חיי הסבל שגזר
עליה, היא גם נאלצה לעזוב את
ביתה ולהתחבא במקום מסתור.
ראיון עצוב עם קמצוץ של תקווה

36108747-6	12/03/2013	ידיעות אחרונות - 24 שעות	עמוד 6	32	26.77x35.7
אוניברסיטת בר איל - 80039					

מה הם היו אומרים: "אנשים יאבקו בשם הדת, יכתבו בשמה, ילחמו וימותו בשמה. כל דבר מלבד לחיות בשבילה" | הסופר צ'ארלס קולטון

אין לאן לברוח

איתו לבתי דין רבניים במטרה לנסות להגיע לה- סכמה. כל השנים הוא היה נחוש ואמר שלא ייתן גט. זה הגיע למצב שהסכמתי למוזנות מגוחכים העיקר שייתן לי גט, אבל הוא לא הסכים", היא אומרת. "הוא אמר לדיין שאני מסכימה עכשיו אבל בטח אחרי שייתן לי גט אני אפנה לבית משפט אזרחי כדי להגדיל את המוזנות. הדיין אמר לו 'אוקיי אז תציע מוזנות סבירים'. הוא לא הסכים. הוא כל הזמן חיפש תירוצים".

רגעים של תקווה

לפני שש וחצי שנים, כשהבין שיש נגדו צו מאסר, נעלם כהן לשנה. כשנתפס הוא נכלא, ומאסרו הוארך בכל פעם שסירב לתת גט. בצר לה, פנתה איילת לפני כשנתיים למרכז רקמן לקידום מעמד האישה וזכתה לליווי צמוד של עורכת הדין אסנת קרפלוס גלעם, מהקליניקה לסיוע משפטי לנשים בענייני משפחה במרכז דקמן. "הליווי שזכיתי לו כל כך חשוב", היא מרגישה. "זה לא רק ייצוג משפטי אלא גם תמיכה נפשית ורגשית לאורך כל הדרך".

ביום רביעי שעבד, בעודן יושבות באולם בית הדין הרבני, בפעם הראשונה מאז שביקשה איילת להתגרש - היא שמעה מפיו את המילים המיוחלות "אני מסכים". כהן, הצהיר בפני דיני בית הדין, בראש עמד הרב הראשי לישראל יונה מצגה. הדיינים שלחו את הצדדים לשבת ולנסח הסכם. אלה היו שניות מעטות של תקווה, למרות שם במהלכן התקשתה איילת להאמין שסוף הסיוט קרוב. כשישבה בחוץ עם עורכת הדין שלה הן שמעו לפתע המולה. "זה היה רעש אימים", היא משחזרת, "אבל לא הבנתי שזה קשור אליי גם אחרי ששמעתי צעקה 'אסיר ברח'".

חשבתי שהוא יוותר על החיים שלו וירדוף אותי כל כך הרבה שנים באובססיביות". בעודה בשמירת היריון עברה איילת להתגורר עם בנם הבכור אצל הוריה וביקשה מבית המשפט להוציא נגדו צווי הרחקה. "אני חייבת לציין לרעה את בתי המשפט", היא מרגישה. "היה לי מאוד קשה לשכנע את השופטת להוציא את צווי ההרחקה. הוא היה משתולל, אובססיבי, מציק. הרגשתי שהממסד נותן יד לרמיסה של חירות האדם. לשופטת לקח הרבה זמן להבין כי בדיונים הוא אדם נעים הליכות. הוא לא נראה בעייתי".

במהלך השנים הגישה איילת נגד בעלה סרבן הגט מספר תלונות במשטרה. "הייתי צריכה להת-

"האשמה מוטלת על הרשויות השונות שבחרו לעצום עין ולחשוב שזו בעיה פרטית שלי. עצם העובדה שהוא יושב בכלא - זה לא אומר שהוא משלם על הפגיעה"

גבר על החשש ולהתלונן", היא אומרת. "המשטרה הייתה יחסית בסדר. רק אחרי שקיבלתי צו הרחקה נהיה מעט יותר קל, אבל כל אותה תקופה הייתה איומה".

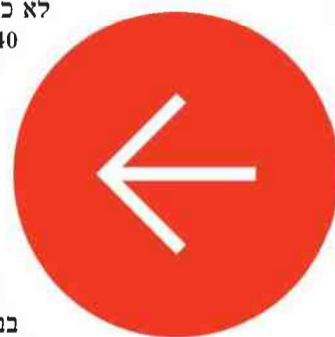
במשך 12 שנים וחצי ביקשה איילת להתגרש מבעלה. "בהתחלה ניסיתי בדרכי גועם. הלכתי

||| נעם ברקן

לא כך דמיינה איילת (שם בדוי), בת 40, את חייה. היא רצתה להביא עוד ילדים לעולם וחלמה על זוגיות חדשה ובריאה. לו רק הייתה יכולה, היא הייתה חוזרת 14 שנים לאחור ו"מוחקת את סרט הסיוט" שבו היא חיה מאז התחתנה עם שי כהן - סרבן הגט שנמלט בשבוע שעבר תחת ידי השב"ס בקפיצה מחלון השירותים בבית הדין הרבני בירושלים.

"זה חוסר אונים נורא", מתארת איילת את תחושותיה השבוע ולמעשה מאז שהתחתנה. "כאילו לקחו את החירות שלך. את שבויה, לא יודעת מתי הסיוט יסתיים. אם מישהו היה אומר לי לפני 14 שנים שכך ייראו חיי, לא הייתי מאמינה. הייתי רוצה לגלגל את כל השנים אחורה, לחזור לרגע בו התחתנתי ולמחוק את חלום הבלהות הזה".

איילת ושי הכירו דרך חברה משותפת כשהיו סטודנטים בבר אילן, ונישאו די במהירות. "הוא היה בחור רגיל. סטודנט שלומד מקצוע חופשי, נעים הליכות", היא אומרת. "אבל מיד אחרי החתונה, כבר בחודש הראשון, הגלגל התהפך ובלי שום סימנים מוקדמים התחיל הסיוט. פתאום היו לו התקפי זעם בלתי נשלטים, הוא היה משתולל. בפעם הראשונה הייתי המומה. לקח לי זמן להבין שמשחו לא בסדר. ניסיתי להמשיך, אבל כשהייתי בהיריון עם הילד הקטן, אפילו בזמן שמירת ההיריון, התקפי הזעם הגיעו לשיא והבנתי שאני לא יכולה להמשיך יותר. ביקשתי גט והוא אמר 'גט יהיה רק על הירח'. לא חשבתי שזה ימשך כל כך הרבה שנים. היינו צעירים, בני 27, לא

לרגע האמינה איילת שהסיוט של חייה עומד להסתיים. בעלה, שי כהן, הגיע לבית הדין והודיע שהוא מוכן לתת לה גט לאחר 12 שנות עגינות. אבל אז, ברגע של רשלנות, הוא קפץ מהחלון ונעלם. עכשיו היא סוגרת חשבון עם השב"ס, בתי המשפט ובתי הדין הרבניים שהפקירו אותה

26.77x26.25	33	עמוד 6	ידיעות אחרונות - 24 שעות	12/03/2013	36108751-1
אוניברסיטת בר איל - 80039					

עדין לא האמנתי. חשבתי שמדובר על אסיר אחר. רק אחרי שאמרו לי שהגיע רק אסיר אחד באותו יום, הבנתי שזה הוא. ההסכמה וההתנהגות שלו היו הטעייה מושלמת."

הכעס על הרשויות שפישלו בשמירה על סרבן

הגט לא שוכך. "השב"ס פישל בגי

דול", היא אומרת, "אבל זו ההת-

נהלות שלהם לאורך שנים. לא פעם

ולא פעמיים הערתי להם שהם לא

שומרים עליו כמו שצריך אך הם

צחקו עליי. שלחתי מסמך ליחידת

נחשון שבו התרעתי על מחדלי

האבטחה. קשה לי לומר שהתפ-

לאתי שזה קרה. אופן האבטחה הזמין

בריחה. הוא הגיע לדיון ללא אויקים

בידיים או ברגליים. הם אפשרו לו

להגיע בבגדיו. אם היה בורח במדי

אסיר היה קל יותר לזהות אותו ול-

תפוס אותו. הם אפשרו לו ליצור

קשר עם העולם בחוץ ולתכנן את

הבריחה, לא ליוו אותו לשירותים

ואיפשרו לו לקפוץ מהחלון. מבחי-

נת השב"ס שי כהן היה אסיר ככל האסירים עם

פריווילגיות. כל פעם שהוא שבת רעב נכנעו לו

וגם ויתרו על סנקציות שבית הדין הטיל. האשמה

מוטלת על הרשויות השונות שבחרו לעצום עין

ולחשוב שזו בעיה פרטית שלי. פנינו לא פעם

והסברנו שההבדל ביני לבין כל נפגע עבירה אחר

הוא שעצם העבודה שהפושע במקרה שלי יושב

בכלא - זה לא אומר שהוא משלם על הפגיעה.

כל עוד הוא לא נותן גט הפשע ממשיך. הפגיעה

בי נמשכת."

לאחר הבריחה נאלצה איילת לעבור למקום

מסתור, שאת מיקומו אסור לחשוף. "אני חוששת

מפניו כי הוא אדם לא צפוי", היא אומרת. "ההת-

נהגות שלו גורמת לי לפחד. אני לא יכולה לדעת

מה עובר לו בראש. זה אדם שפשוט החליט שהוא

הורס לעצמו ולי את החיים. הוא מזמן יכול היה

לשכוח את האפיוזודה של הנישואים הקצרים שלנו

ולפתוח בחיים חדשים, אבל הוא פשוט לקח לי את

החיים והכניס אותם להקפאה עמוקה. אני אישה

דתייה ולא יכולה לנהל זוגיות או להביא עוד ילדים,

איילת היא לא האישה היחידה שמתמודדת עם סרבן גט. על פי סקר שערך מרכז רקמן, כ-40% מהנשים המצויות בהליך גירושין בישראל חוות סחטנות מצד הגבר וניצבות בפני דרישות כלכליות ואחרות כתנאי למתן הגט. במרכז טוענים שיש צורך לשנות את המצב המשפטי שמאפשר לסרבני גט לשלוט באופן זה בגורלה של האישה - גם לאחר שנים ארוכות של חיים בנפרד.

"נשות ישראל שבניות בכבלי הנישואים הדתיים ונתונות לשרירות ליבם של בעלים שמנצלים את הכוח שהמדינה נותנת להם דרך הדין הדתי", אומרת ראש מרכז רקמן לקידום מעמד האישה פרופ' רות הלפרין-קדר. "למעשה, חופש הבחירה שיש לכל אישה במדינת ישראל בכל נושא נשלל מהנשים רווקות במקום הכי חשוב בחייהן. כל אישה שמתחנת על פי החוק במדינת ישראל, כלומר בנישואים דתיים, עלולה למצוא את עצמה מסוּרבת גט. הגיעה השעה לשינויים רדיקליים, כולל אפשרות של נישואין וגירושין לכל כדי לנטרל את שליטתם המוחלטת של בתי הדין הדתיים בנישואין ובגירושין. בינסיון לתת מענה מסוים למצב הקיים, מרכז רקמן הפועל במסגרת הפיקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן, מטפל מדי שנה ללא תשלום בעשרות נשים המתמודדות עם משברים כאלה".

מה היית רוצה שיקרה? "קודם כל שימצאו אותו. דבר שני הייתי רוצה שהמדינה תבין שזה לא בעיה פרטית שלי, זו בעיה של כל מסורבות הגט, ויש הרבה מאוד. הסטטיסטיקות שאומרות שיש רק עשרות בודדות

"מיד אחרי החתונה הגלגל התהפך. היו לו התקפי זעם בלתי נשלטים, אפילו בזמן שמירת ההיריון. לא חשבתי שהוא יוותר על החיים שלו וירדוף אותי"

דרות הן מטעות. היום כדי שאישה תקבל הכרה שהיא מסורבת גט עוברות כמה שנים. לי זה לקח שבע שנים. אם המדינה מאפשרת נישואים לפי ההלכה, היא צריכה למצוא להן פתרון הלכתי להתגרש".

למרות שרציתי. זה משפיע עליי גם כלכלית. הייתה לנו דירה שההורים שלי נתנו לנו והוא לא הסכים לשום הסכם עד שאיבדתי אותה לכוונס נכסים. למעלה משבע שנים הוא לא משלם מזונות ובגלל שאני עובדת אני לא זכאית למזונות מהביטוח הלאומי. גם כך עם משכורת אחת אני מנסה לפרנס את הילדים שלי. הרבה אנשים ניסו לדבר איתו ועל ליבו אבל הוא קצת כמו לוחם טרוור, לוחם חיזבאללה".

מה את מצפה שהמדינה תעשה?

"במשך השנים היו הרבה נשים עגונות, כמו הנ-

שים שבעליהן נעדרו עם הצוללת דקה, שהמדינה

פתרה להן את העגינות. קשה לי להאמין שאני,

שבעלי רוב השנים היה תחת הישג ידם של בתי

הדין, לא השתחררתי. זה לא ייאמן שהמדינה שולחת

שליחים לארצות רחוקות כדי להציל יהודים אבל

כשזה מגיע לאישה שממתינה יותר מ-12 שנים

בבית ובעלה נמצא בכלא - לא מצליחים לעזור.

לא התחנתני בחתונה קתולית. התחנתני כדת

משה בישראל. החתונה אמורה להיות ברת התרה.

יש דרכים להוציא גט גם מגברים סרבנים. אפשר

לעשות כפיית גט. ההלכה מאפשרת את זה אבל לפי

חוקי המדינה כפיית גט היא בלתי אפשרית".